

Lesmateriaal Pluk van de Petteflet

Versie augustus 2019

Een muzikale vertelling gebaseerd op het werk van Annie M.G. Schmidt en Fiep Westendorp, voor groep 1,2,3 van het primair onderwijs.

Pluk van de Petteflet is een productie van het **Nederlands Philharmonisch Orkest** en **Theater Gnaffel**.

De voorbereiding in de klas bestaat uit het leren van liedjes, leren over het orkest en een tekening maken.

Veel plezier met de voorbereiding!

Voor vragen of tips:

Iris Oltheten - NedPhO|NKO: irisoltheten@nedpho.nl

Jacco Minnaard – NedPhO|NKO: jaccomminnaard@nedpho.nl

Algemene tips voor het zingen

Opwarming:

- houding: vraag de kinderen op hun tenen te gaan staan en te proberen of ze het plafond kunnen aanraken met hun handen. Vraag de kinderen op een uitademing hun handen te laten vallen en uitschudden.
- Ademhaling: de kinderen ademen diep in en uit terwijl hun schouders ontspannen zijn. Laat de kinderen dan 8 tellen in ademen, hun adem 2 tellen vasthouden en dan weer 4 tellen uitademen. Maak er een ontspannen spelletje van.
- Stemoefeningen: je kunt voordat je gaat zingen je stem opwarmen door bijvoorbeeld het geluid van een motor na te doen met trillende lippen). Of Laat de kinderen uw hand volgen alsof het een vlieg is: naar boven is hoger zingen, naar beneden lager.
- bij het lied Stampen zou je verschillende ritmes stampen of hard en zacht stampen,
- bij het lied Heen en weer kun je heen en weer bewegen met je bovenlijf terwijl jullie een keer naar het liedje luisteren,

Voorkennis activeren:

heb jij bovenburen? Mag jij thuis stampen? Stel er woont een klein konijntje boven je hoe klinkt dat, of een olifant...of een familie met 10 drukke jongetjes: de Stampertjes. Bij Heen en weer: het gaat om een veerboot (de heen en weerwolf is de veerman, de boot brengt pluk over het water heen)

Liedjes leren:

- stimuleer stilte voor en na het zingen
- Voor- en nazingen of luisteren naar het filmpje
- Gericht luisteren met luistervragen: hoe vaak zing je het woord 'bom' of welke dieren redt Pluk in het liedje (een paard, een koe, een kat)
- Stukje meezingen en steeds uitbreiden en herhalen
- herhaal en varieer: zing het liedje eens hard of juist fluisterend, als een muisje of als een olifant, als iemand die heel moe is, of juist als iemand die vol energie zit en heel enthousiast

Zorg altijd voor plezier in het zingen; Maak van zingen een regelmatig terugkerende activiteit en niet een 'extraatje'.

Les 1:

introductie voorstellingsbezoek en kennismaking liedjes

Vertel aan de kinderen dat jullie binnenkort naar de muziekvoorstelling 'Pluk van de Petteflet' gaan.

Deze voorstelling wordt gespeeld in de repetitieruimte van het Nederlands Philharmonisch Orkest: de NedPhO-Koepel!

De voorstelling wordt gespeeld door een orkest en 3 vertellers/poppenspelers. Hier zie je ze! (zie ook de bijlage voor op het digibord)

De spelers heten Mark, Diederick en Noralie. In dit filmpje stellen ze zich voor, vertellen ze wat over de voorstelling en zie je al waar het gaat zijn: <https://youtu.be/phDJKiC3Qf4>

Jullie gaan ook 3 liedjes leren, bekijk de 3 video's met de liedjes om ze vast een keer te horen:

Liedje 1: Daar is-ie dan <https://youtu.be/y0Wd5Wt3KCI>

Liedje 2: Stampen <https://youtu.be/mWxkxWcWc0>

Liedje 3: Heen en Weer <https://youtu.be/4sooiRTM8SM>

In de voorstelling worden deze liedjes gespeeld door het orkest en gezongen door Mark, Diederick en Noralie. Jullie mogen meezingen in de voorstelling als je één van deze liedjes hoort! Kies nu al één liedje om vandaag al een keer echt te oefenen/aan te leren.

Het verhaal van Pluk

In de voorstelling komen een aantal avonturen uit het boek 'Pluk van de Petteflet' aan bod.

Vertel de klas in het kort waar het boek over gaat (het boek voorlezen mag natuurlijk ook, zie "extra opdracht").

Samenvatting Pluk van de Petteflet

Pluk is een jongetje in een rood kraanwagentje. Hij rijdt door de stad, op zoek naar een huis om in te wonen. Uiteindelijk zegt Dollie de duif tegen Pluk dat er in de Petteflet nog wel een huisje is: het torentje!

Pluk verhuist naar het torentje en ontmoet allerlei bewoners van de Petteflet. Je hebt de familie Stamper, die op de grond van hun appartement matrassen hebben liggen om niet teveel herrie te maken. En dan heb je mevrouw Helderder (die erg van poetsen houdt) en haar dochtertje Aagje. En meneer Pen, van de boekwinkel. Er wonen ook dieren in de Petteflet: kakkerlak Zaza en duif Dollie. Dollie kan heel goed brieven bezorgen!

Op een dag is het plan om de Torteltuinen om te bouwen tot een Tegelplein. Mevrouw Helderder vindt dat wel lekker netjes en is blij dat de Parkmeester binnenkort gaat bulldozeren. Meneer Pen, Pluk en Dollie verzinnen een plan om de Parkmeester tegen te houden. We hopen dat dat gaat lukken!

Les 2

Zingen: de drie de liedjes

Probeer de drie liedjes nu echt mee te zingen. De zangpartijen staan ook op onze website, maar meezingen met het filmpje mag ook! Je kunt ook één liedje per les aanleren, dan deel je het iets meer op. Het liedje 'heen en weer' is maar kort en met weinig tekst.

Liedje 1: Daar is-ie dan <https://youtu.be/y0Wd5Wt3KCI>

Liedje 2: Stampen <https://youtu.be/mWxkixWcWc0>

Bij 'bombombom' mag je stampen op de bom-men!

Liedje 3: Heen en Weer <https://youtu.be/4sooiRTM8SM>

De instrumenten van het orkest

In het orkest van Pluk van de Petteflet zitten de volgende instrumenten:

Viool

Altviool

Cello

Contrabas

Basklarinet

Trompet

Slagwerk: onder andere grote trom, kleine trom, klokkenspel, marimba.

Op de volgende bladzijde (en in de bijlage) zie je een plaatje van al deze instrumenten! Kunnen jullie raden hoe de instrumenten heten?

En op welke instrumenten moet je strijken? Op welke blazen? En op welke met een stokje slaan? Geef het aan met een kleurtje

Willen jullie de instrumenten ook horen? Dan kun je op internet zoeken naar filmpjes van viool, altviool, etc.

Samenspelen in een orkest

Normaal gesproken is er bij een orkest een **dirigent**; bij het Pluk van de Petteflet orkest is dat niet zo! De eerste violist geeft de maat aan. Het is heel belangrijk dat alle musici goed naar elkaar kijken en luisteren, om samen te spelen.

Wat moet je doen om samen te kunnen spelen in een orkest? Laat de klas dingen opnoemen zoals:

- * goed naar elkaar luisteren
- * goed naar elkaar kijken
- * allemaal samen beginnen
- * voor je begint is het stil
- * niemand speelt door elkaar heen
- * je moet weten hoe snel we gaan spelen
- * je moet de muziek thuis hebben geoefend

Het is eigenlijk een beetje zoals samen met blokken een toren bouwen: iedereen helpt mee en je doet het samen. En je let goed op elkaar! En bij het samen zingen natuurlijk: de juf of meester is dan een soort dirigent!

Opdracht:

De klas speelt samen als een orkest.

We gaan proberen allemaal tegelijk in onze handen te klappen, eerst kan de leerkracht het voorstellen. Daarna geeft één kind aan wanneer ze gaan klappen. Het is niet erg als het misgaat! Het helpt om samen in te ademen en samen de beweging te maken. Wissel van leider!

Probeer het ook eens met stampen.

Les 3

Het orkest: Repetitie & Concert

Bekijk het filmpje waarin je het hele orkest ziet oefenen en zich klaarmaken voor het concert in het Concertgebouw. <https://www.youtube.com/watch?v=t7kSi1kDdQU>

Kort gesprek over dit filmpje. Wat is ze opgevallen? Welke instrumenten hebben de kinderen gezien? Wat voor kleren moet je aan als je een concert gaat geven? Zou het spannend zijn om een concert te geven?

Opdracht: Teken je eigen Petteflet of Torteltuyn

De Petteflet is een flatgebouw waar heel veel verschillende mensen en dieren wonen. De Torteltuyn is een groene tuin vol dieren. De kinderen mogen hun eigen versie tekenen van de Petteflet of de Torteltuyn!

Als jullie de tekeningen opsturen naar het Nederlands Philharmonisch Orkest, Obiplein 4, 1094 RB Amsterdam dan komen ze tijdens de voorstelling in het decor te hangen!

Zingen: Herhaal alle drie de liedjes, zo vaak als jullie willen!

Liedje 1: Daar is-ie dan <https://youtu.be/y0Wd5Wt3KCI>

Liedje 2: Stampen <https://youtu.be/mWxkxWcWc0>

Liedje 3: Heen en Weer <https://youtu.be/4sooiRTM8SM>

Bekijk na het zingen van de liedjes nog het laatste filmpje:

Tot heel gauw in de NedPhO Koepel! <https://youtu.be/GJZj2SIpeXU>

Besprek na het laatste filmpje wat er van de klas verwacht wordt als je een voorstelling bezoekt:

- Allereerst gaan we lekker luisteren naar de muziek en de poppenspelers.
- We mogen meezingen als dat gevraagd wordt. En ook mee stampen bij het liedje Stampen! De rest van de voorstelling blijven we zitten.
- We praten niet door de voorstelling heen.
- We gaan van tevoren naar de wc en niet tijdens de voorstelling.
- We hangen onze jassen op aan de kapstokken en nemen ze niet mee in de zaal.

Extra opdracht

(delen uit) het boek Pluk van de Petteflet voorlezen kan natuurlijk altijd als voorbereiding op het bezoek!

Teksten Liedjes

Daar issie dan

Daar is-ie dan,
daar komt-ie dan
In zijn rode wagen
Door zon en nattte dagen
Takelt uit een boom of sloot
Een paard, een koe, een kat in nood

Hij heeft ze allemaal gered,
Nu iedereen goed opgelet
Het is Pluk, Pluk, Pluk, Pluk
Van de Petteflet,
Pluk Pluk, Pluk,
Van de Petteflet

Stampen

Stampen met je voeten op de maat,
Bom bom bom
Of een beetje sneller zo die gaat,
Bom bom bom bom bom
Misschien ietwat sneller, en ook een stukje feller,
Bom bom bom bom bom bom bom
En zo klinkt het op de kleine trom!

Stampen met je voeten kan ook zo:
Bom bom bom, bom bom bom, bom bom bom
En op je allerzachts: pianissimo
Bom bom bom bom bom

Misschien ietwat sneller, en ook een stukje feller,
Bom bom bom bom bom bom bom
En zo klinkt het op de kleine trom

Heen en weer (refrein)

Heen en weer, naar de overkant
Varen, door het water
Op en neer, we hebben haast
Het wordt zo almaar later